

F. t. l. vedr. tilskud fra Den Europæiske Socialfond

Lovforslag nr. L 191. Fremsat den 24. januar 1996 af arbejdsministeren (Jytte Andersen)

Forslag

til

Lov om administrationen af tilskud fra Den Europæiske Socialfond¹⁾

Kapitel 1

Formål og opgaver

§ 1. Loven har til formål af fastlægge administrationen af tilskud til Danmark fra Den Europæiske Socialfond (Socialfonden) i overensstemmelse med de regler og retningslinier, der følger af Traktaten om Den Europæiske Union, gældende Rådsforordninger og beslutninger truffet af Europa-Kommissionen.

§ 2. Socialfondens formål er at forbedre arbejdskraftens beskæftigelsesmuligheder, navnlig gennem erhvervsuddannelse, omskoling, tidsbegrænsede beskæftigelsestilskud og udvikling af hensigtsmæssige strukturer hertil.

Stk. 2. Socialfondens indsats er koncentreret om følgende overordnede mål, som er fastsat for de Europæiske Strukturfonde:

- Mål 1. Fremme af udviklingen og strukturtilpasningen i de tilbagestående regioner.
- Mål 2. Omstilling i de regioner, grænseregioner eller dele af regioner, der er hårdt ramt af den industrielle tilbagegang.
- Mål 3. Bekæmpelse af langtidsløshed og fremme af den erhvervsmæssige integrering af unge og af personer, der er udsat for udelukkelse fra arbejdsmarkedet.
- Mål 4. Lettelse af arbejdstagernes tilpasning til de industrielle ændringer og udviklingen i produktionssystemerne.
- Mål 5. Fremme af udviklingen af landdistrikterne:

- a) ved at fremskynde tilpasningen af landbrugsstrukturerne som led i reformen af den fælles landbrugspolitik, og
- b) ved at lette landdistrikternes udvikling og strukturelle tilpasning.

Mål 6. Fremme af udviklingen og den strukturelle tilpasning af områder med meget lille befolkningstæthed.

Stk. 3. Til fremme af Socialfondens indsats træffer Europa-Kommissionen desuden beslutning om fællesskabsinitiativer inden for strukturfondenes målsætninger. Fællesskabsinitiativer skal fremme viden-overførsel generelt, og specielt inden for de tilbagestående regioner, og skal som hovedregel omfatte flere medlemslande.

Stk. 4. De i stk. 2 og 3 nævnte mål og fællesskabsinitiativer gennemføres ved nationale programmer under de enkelte mål og fællesskabsinitiativer. Desuden kan Europa-Kommissionen yde støtte til projekter af særlig fællesskabsinteresse.

Stk. 5. I Danmark har Socialfonden først og fremmest til opgave at yde støtte til virkeliggørelsen af Mål 3, Mål 4 og fællesskabsinitiativerne, og desuden at bidrage under Mål 2 og Mål 5b.

Kapitel 2

Socialfondsadministrationens struktur, herunder ansvarsfordeling

§ 3. Arbejdsministeren er den øverste an-

¹⁾ Jf. forordning 2081/93, 2082/93 og 2084/93, alle af 20. juli 1993.

svarlige administrative myndighed for Socialfonden i Danmark, og forestår den tværgående koordinering af socialfondsindsatsen. Arbejdsministeren kan meddele tilsagn om og udbetale tilskud fra Socialfonden, og eventuelt tillige forskud, jf. § 14, stk. 4.

Stk. 2. Efter aftale med vedkommende minister kan arbejdsministeren henlægge ansvaret for den nationale forvaltning af konkrete socialfondsaktiviteter under den pågældende minister.

§ 4. Arbejdsministeren er ansvarlig for kontakten til Europa-Kommissionen med henblik på indgivelse af socialfondsplaner til forbedring af arbejdsstyrkens beskæftigelsesmuligheder og forhandlinger om de programmer, der i et partnerskab med Europa-Kommissionen skal virkeliggøre Socialfondens målsætninger i Danmark.

Stk. 2. Arbejdsministeren indstiller de danske regeringsrepræsentanter til Udvalget for Den Europæiske Socialfond, der er nedsat i henhold til artikel 124 i Traktaten om den Europæiske Union.

§ 5. Arbejdsministeren er ansvarlig for at udarbejde nationale planer og programmer for gennemførelsen af alle socialfondsaktiviteter i Danmark under Mål 2, Mål 3, Mål 4 og Mål 5b.

§ 6. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om administrationen af tilskud fra Socialfonden i Danmark.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan bemyndige direktøren for Arbejdsmarkedsstyrelsen til at udøve beføjelser, der ved denne lov er tillagt ministeren.

Overvågningsudvalg

§ 7. Arbejdsministeren nedsætter overvågningsudvalg for de programmer, der alene vedrører Socialfonden. Medlemmerne af overvågningsudvalgene repræsenterer Europa-Kommissionen, Arbejdsministeriet, andre involverede ministerier, arbejdsmarkedets hovedorganisationer på såvel arbejdsgiver- som lønmodtagerside, de amtskommunale og kommunale organisationer og eventuelt særlige interesseorganisationer. Der udpeges tillige suppleanter, som har ret til at overvære udvalgets møder.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan, efter udtalelse fra vedkommende overvågningsudvalg, træffe beslutning om udpegning af yderligere medlemmer, hvis det skønnes hensigtsmæssigt.

Stk. 3. Arbejdsministeriet varetager formandskabet og sekretariatsfunktionen i overvågningsudvalgene.

Stk. 4. Medlemmer af og suppleanter til overvågningsudvalgene udpeges for et tidsrum, der svarer til den periode, hvori det pågældende program løber.

Stk. 5. Overvågningsudvalgene fastsætter selv deres forretningsorden i overensstemmelse med de til enhver tid gældende forordninger og programmets bestemmelser.

Stk. 6. Overvågningsudvalgene har til opgave løbende at rådgive arbejdsministeren om programmernes gennemførelse.

Stk. 7. Overvågningsudvalgene skal påse, at gennemførelsen af programmerne sker i overensstemmelse med disses generelle kriterier, prioriteter og finansieringsplaner. Udvalgene skal desuden komme med forslag til justering af programmerne og med forslag til årlige udmeldinger af mål og rammer for disse.

Stk. 8. Overvågningsudvalgene skal desuden blandt andet komme med udtalelser til de årlige rapporter, og skal forestå evalueringen af programmerne.

Stk. 9. Arbejdsministeren kan, efter udtalelse fra overvågningsudvalgene og forhandling med Europa-Kommissionen, lægge to eller flere udvalg sammen.

Projektgodkendelsesudvalg

§ 8. Arbejdsministeren nedsætter projektgodkendelsesudvalg for hvert program, der alene vedrører Socialfonden.

Stk. 2. Med hensyn til udpegning af medlemmer, arbejdets tilrettelæggelse m.m. gælder samme regler som for overvågningsudvalgene, jf. § 7, stk. 1-5 og stk. 9, dog således, at Europa-Kommissionen ikke er repræsenteret i projektgodkendelsesudvalgene.

Stk. 3. Arbejdsministeren kan bestemme, at formandskab og sekretariatsfunktion for et projektgodkendelsesudvalg henlægges til en central myndighed, en regional myndighed, et regionalt organ, eller en selvejende institution med repræsentation fra bl.a. arbejdsmarkedets parter i institutionens ledelse.

Stk. 4. Projektgodkendelsesudvalgene har til

opgave at godkende projekter til socialfondsfinansiering.

Stk. 5. Projektgodkendelsesudvalgene skal sikre, at godkendelse sker i overensstemmelse med programmernes generelle kriterier, prioriteter og finansieringsplaner og de årlige udmeldinger af mål og rammer for programmerne.

Stk. 6. Såfremt formandskab og sekretariatsfunktion henlægges til en central myndighed eller en selvejende institution i henhold til stk. 3, kan der ikke træffes beslutning om gennemførelse af regionalt forankrede projekter, før den berørte regionen er hørt gennem relevante organer.

Stk. 7. Projektgodkendelsesudvalgenes afgørelser kan ikke indbringes for administrativ myndighed.

Stk. 8. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om projektgodkendelsesudvalgenes virksomhed.

Udvalg under andre ministerområder

§ 9. I forbindelse med gennemførelsen af programmer, hvori der deltager flere strukturfonde, og hvor det koordinerende ansvar derfor er henlagt til andre ministre, indstiller arbejdsministeren, efter forhandling med andre berørte ministre de medlemmer, der skal varetage socialfondsindsatsen, i overvågningsudvalg, projektgodkendelsesudvalg og/eller forretningsudvalg.

Projektadministration

§ 10. Arbejdsministeren er ansvarlig for, at der etableres en administration til styring af de projekter, som modtager tilskud fra Socialfonden.

§ 11. Arbejdsministeren kan bestemme, at administrationen af projekter under et program, henlægges til centrale eller regionale myndigheder, eller til en selvejende institution med repræsentation for bl.a. arbejdsmarkedets parter i institutionens ledelse.

Stk. 2. Projektadministrationen er ansvarlig for den samlede administration af projekterne, herunder indhentning af forslag til projekter, indstilling af projekter til projektgodkendelsesudvalget, meddelelse af tilsagn om eller afslag på godkendelse, udbetaling af tilskud og tilsyn og kontrol med tilskuddets anvendelse,

rådgivning og vejledning, indhentning af oplysninger, status- og situationsrapporter, regnskabsaflæggelse, revision, afrapportering og evaluering.

Stk. 3. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om klageadgang, herunder om afskæring af rekurs.

Stk. 4. Klage over afgørelser truffet af en selvejende institution med repræsentation for bl.a. arbejdsmarkedets parter i institutionens ledelse kan inden 4 uger indbringes for Arbejdsmarkedsstyrelsen af den, som afgørelsen vedrører.

Stk. 5. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om projektadministrationens opgaver og virksomhed.

Kapitel 3

Oprettelse og drift af registre

§ 12. Arbejdsministeren kan bestemme, at der til brug for administrationen af tilskud fra Socialfonden oprettes og drives registre, der føres ved hjælp af elektronisk databehandling, jf. lov om offentlige myndigheders registre.

Stk. 2. Registre kan indgå i et sammenhængende system af registre, som skal danne grundlag for evaluering af socialfondsindsatsen i Danmark, for udarbejdelsen af statistik samt for tilsyn med projekterne.

Stk. 3. Registre, som er oprettet af arbejdsministeren, jf. stk. 1, kan samkøres i det omfang, det tjener et administrativt eller tilsynsmæssigt formål i forbindelse med administrationen af tilskud fra Socialfonden.

Stk. 4. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler for indhentning af oplysninger til brug for registrene.

Kapitel 4

Forseelser

§ 13. Er der i forbindelse med indgivelse af en ansøgning om tilskud fra Socialfonden eller i forbindelse med gennemførelsen af et projekt med tilskud fra Socialfonden afgivet urigtige oplysninger eller fortiet omstændigheder, som er af betydning for berettigelsen af det ydede tilskud, eller er der i øvrigt mod bedre vidende uberettiget modtaget tilskud fra Socialfonden, skal det med urette modtagne tilskud tilbagebetales med tillæg af renter.

Stk. 2. Er der i forbindelse med indgivelse af en ansøgning om tilskud fra Socialfonden eller

i forbindelse med gennemførelsen af et projekt med tilskud fra Socialfonden udvist svigagtigt forhold, kan arbejdsministeren bestemme, at den, der er ansvarlig for ansøgningens indgivelse eller for projektets gennemførelse, foruden tilbagebetaling af det modtagne tilskud med tillæg af renter skal udelukkes fra at modtage tilskud til projekter fra Socialfonden i et bestemt tidsrum.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte forhold straffes med bøde, med mindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Stk. 4. Er overtrædelsen begået af et selskab, en forening, en selvejende institution, en fond eller lignende, kan der pålægges den juridiske person som sådan bødeansvar.

Kapitel 5

Regnskaber m.m.

§ 14. Arbejdsministeren har ansvaret for, at der gennemføres kontrol og tilsyn med socialfondsfinansierede foranstaltninger, herunder at der sker regnskabsaflæggelse, revision og evaluering.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om kontrol, tilsyn, regnskaber, revision og evaluering, samt om budgetter og om projekt- og situationsrapporter.

Stk. 3. Arbejdsministeren kan nedsætte et tilskud helt eller delvist, eller kan kræve et al-

lerede udbetalt tilskud tilbagebetalt helt eller delvist med tillæg af renter, hvis det konstateres at

- 1) projektet ikke gennemføres i overensstemmelse med de forud godkendte planer
- 2) de i henhold til denne lov eller de på området gældende forordninger opstillede betingelser ikke opfyldes
- 3) forudsætningerne for tilsagn om tilskud i øvrigt er væsentligt ændret.

Stk. 4. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at der i konkrete tilfælde kan gives tilladelse til, at en privat eller selvejende projektadministration får udbetalt forskud eller modtager afsluttende betaling under forbehold af det endelige regnskabs godkendelse, selv om beløbet endnu ikke er modtaget fra Europa-Kommissionen.

Stk. 5. Arbejdsministeren kan, for at opfylde forordningskravene til evaluering, fastsætte nærmere regler om afgivelse af og indsamling af oplysninger om deltagere og projekter.

Stk. 6. Arbejdsministeren kan bestemme, at indsamlingen af oplysninger efter stk. 5 skal ske ved hjælp af elektronisk databehandling, jf. kapitel 4.

Ikrafttrædelse

§ 15. Loven træder i kraft den 1. april 1996.

Stk. 2. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Forholdet til EU-retten

Den Europæiske Socialfond har i henhold til Traktatens artikel 123 til formål at bekæmpe ledigheden ved at yde tilskud til erhvervsmæssige uddannelser og visse andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger.

Indtil reformen af strukturfondene i 1989 blev tilskud ydet i form af en kontrakt mellem Kommissionen og den enkelte projektarrangør (privat eller offentlig). Tilskud ydes nu til flerårige nationale programmer, der forhandles mellem den enkelte medlemsstat og Kommissionen. Det er herefter medlemsstaten, der er ansvarlig for at tilskuddene ydes korrekt.

Reformens formål var at effektivisere strukturfondsindsatsen, bl.a. ved at forbedre koordineringen mellem fondene. Fondenes indsats er reguleret ved to fælles Rådsforordninger samt en særskilt for hver fond.

For Socialfonden gælder derfor Rådets forordning (EØF) nr. 2081/93 af 20. juli 1993 om ændring af forordning (EØF) nr. 2052/88 om strukturfondenes opgaver og effektivitet samt om samordningen af deres interventioner indbyrdes såvel som med interventionerne fra Den Europæiske Investeringsbank og de øvrige eksisterende finansielle instrumenter, (Rammeforordningen),

Rådets forordning (EØF) nr. 2082/93 af 20. juli 1993 om ændring af forordning (EØF) nr. 4253/88 om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EØF) nr. 2052/88, og

Rådets forordning (EØF) nr. 2084/93 af 20. juli 1993 om ændring af forordning (EØF) nr. 4255/88 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 2052/88 for så vidt angår Den Europæiske Socialfond (Samordningsforordningen).

Strukturfondene er:

- a) Den Europæiske fond for Regionaludvikling (EFRU),
- b) Den Europæiske Socialfond (ESF),
- c) Den Europæiske udviklings- og garantifond for Landbruget, udviklingssektionen (EUGFL), og

d) Det finansielle instrument til udvikling af fiskeriet (FIUF).

Følgende 6 overordnede mål regulerer strukturfondenes indsats. De fonde, der kan anvendes under det enkelte mål, er angivet i parentes:

Mål 1: Fremme udviklingen i tilbagestående områder (a, b og c).

Mål 2: Omstilling af regioner i industriel tilbagegang (a og b).

Mål 3: Bekæmpelse af langtidsledighed og integration af unge og udstødningstruede på arbejdsmarkedet (kun b).

Mål 4: Lettelse af arbejdstagernes tilpasning til industrielle ændringer (kun b).

Mål 5 a: Reform af den fælles landbrugspolitik (c og d).

Mål 5 b: Fremme udviklingen af landdistrikter (a, b og c).

Mål 6: Fremme af udviklingen og den strukturelle tilpasning af områder med meget lille befolkningstæthed.

Arbejdsministeren har siden Danmarks indtræden i De Europæiske Fællesskaber været ansvarlig for gennemførelsen af socialfondsaktiviteterne i Danmark.

Socialfonden og dermed arbejdsministeren er eneansvarlig for gennemførelsen af mål 3 og 4, og deltager også i mål 2 og 5 b, med henholdsvis erhvervsministeren og landbrugs- og fiskeriministerens som koordinerende myndighed. Danmark har ingen mål 1 og mål 6 områder.

For al indsats under Socialfonden gælder, at den skal fremme lige muligheder for mænd og kvinder på arbejdsmarkedet, og at den ikke må være konkurrenceforvridende, hvilket bl.a. indebærer, at der kun kan ydes tilskud til uddannelsesforanstaltninger i særskilte brancher og enkeltvirksomheder, såfremt foranstaltningen udbydes generelt, og indsatsen ikke er virksomhedsspecifik.

Gennemførelsen af de enkelte mål sker i flere etaper. Først udarbejder Arbejdsministeriet i samarbejde med de øvrige involverede ministerier, arbejdsmarkedets hovedorganisationer og de kommunale

organisationer en plan for gennemførelse af det pågældende mål i Danmark.

På baggrund heraf forhandles der med EU-Kommissionen om at opstille en Fællesskabsstøtteramme og et Operationelt Program, der kan slås sammen i et såkaldt Enkeltprogrammeringsdokument. Dette dokument fastlægger nærmere, hvilke aktivitetsformer og målgrupper indsatsen skal koncentrere sig om, og hvilket beløb EU stiller til rådighed i den pågældende programperiode. Den nuværende programperiode er 1994 - 1999.

Særligt om de enkelte mål.

Mål 2 områderne i Danmark er Lolland og det meste af Nordjyllands amt. Indsatsen for Socialfonden retter sig mod nyledige og ansatte, der er truet på beskæftigelsen, og koordineres med de investeringstilskud, der kan foretages af regionalfonden.

Administrationen foregår regionalt, og Erhvervsfremmestyrelsen varetager formandskabet i overvågningsudvalget. Fra Socialfonden er der afsat ca. 29. mill. kr. årligt.

Mål 3, der er hovedindsatsområdet for Socialfonden i Danmark, vedrører erhvervsmæssig integrering af unge og langtidsledige samt særligt udsatte (der er i fare for at blive udstødt).

Der er afsat et EU-tilskud på 263 millioner ECU = ca. 2 milliarder kr. for programperioden 1994-99. EU yder maksimalt 50% af nettodriftsomkostningerne. Det samlede aktivitetsbeløb for Mål 3 forventes herefter at blive i størrelsesordenen 4 - 5 milliarder kr., og godt 30.000 personer ventes at deltage i foranstaltningerne.

De væsentligste elementer i enkeltprogrammeringsdokumentet indeholdes i 3 hovedprioritetsområder:

Prioritet 1: fremme af unges muligheder for erhvervsmæssig integrering. Målgruppen er personer under 25 år der har været ledige i tre måneder. Fortrinsret vil blive givet de dårligst stillede på arbejdsmarkedet, f.eks unge uden uddannelse, unge med ringe skolekendskaber, samt særligt udsatte, f.eks kvinder med små børn.

Prioritet 2: foranstaltninger rettet mod arbejdsløse, der er truet af langtidsledighed. Målgruppen er personer over 25 år med mere end 12 måneders ledighed eller med risiko for at blive langtidsledige, særligt personer i alderen 35-50 år, og de, der har mindre fysiske eller psykiske lidelser, samt de, der ikke har de nødvendige og tilstrækkelige kvalifikationer til at få et job på det almindelige arbejdsmarked.

Prioritet 3: fremme af integrering af personer, der er truet af udelukkelse fra arbejdsmarkedet. Mål-

gruppen omfatter personer over 25 år, der er truet af udelukkelse fra arbejdsmarkedet, men som stadig har muligheder for at passe et job på det almindelige arbejdsmarked. Højeste prioritet gives til handicappede, indvandrere og udsatte grupper med meget lange ledighedsperioder.

Under alle tre prioriteter skal foranstaltningerne så vidt muligt bringe deltagerne i kontakt med det almindelige arbejdsmarked og bør som udgangspunkt medføre et bevis for gennemførelsen.

Der skal generelt gives fortrinsret til integrerede forløb for de enkelte deltagere af minimum 1 års varighed vedrørende de unge og særligt udsatte, mens forløb af ½ års varighed er et minimum i prioritet 2. I disse forløb kan også indgå almindelige nationalt finansierede foranstaltninger som Socialfonden ikke kan yde tilskud til.

Der afsættes ikke særskilte nationale midler til samfinansiering af Socialfondsindsatsen.

Administrationen sker regionalt i de Regionale Socialfondsudvalg (RSU), og Arbejdsmarkedsstyrelsen forestår den nationale koordinering og administration.

Mål 4 er en nyskabelse, der skal »lette arbejdstagernes tilpasning til de industrielle ændringer og ændringer i produktionssystemerne«. Der er afsat 38 millioner ECU = ca. 285 mill. kr. til formålet i 1994-99.

Målgruppen er beskæftigede, der er truet af ledighed på grund af de nævnte ændringer, og personer, der er nyledige af samme årsager. Foranstaltningerne skal gå ud på at sætte dem i stand til enten at forblive på arbejdspladsen med de påkrævede nye kvalifikationer, eller i givet fald at være konkurrencedygtige på et arbejdsmarked under forandring.

Der tilsigtes en samlet indsats startende med foregribelse af problemer på grund af ændringer, og derefter forberedelse og gennemførelse af adækvate uddannelsesaktiviteter.

Dette indebærer, at der i løbet af programperioden først skal udarbejdes grundlag for et »varslingssystem«, samtidig med en kortlægning af muligheder og mangler i det eksisterende uddannelsessystem, således at der kan tilbydes foranstaltninger på horisontalt niveau, altså for alle brancher og virksomhedstyper (for at undgå konkurrenceforvridning).

Foranstaltningerne skal understøtte den nationale arbejdsmarkeds- og erhvervs politik gennem støtte til fortsat udvikling af de menneskelige ressourcer, bl.a. gennem efter- og videreuddannelse, omskoling, videneoverførsel, jobskabelse, service og rådgivning.

De persongrupper, der er kendetegnet ved enten en markant ledighedsrisiko, hyppige skift mellem

beskæftigelse og ledighed, eller ringe eller ingen mulighed for (videre)uddannelse, prioriteres højest, idet der herunder også indgår hensyn til de enkelte branchers og regioners særlige problemer (stadig med forbud mod konkurrenceforvridning). Ansatte i små og mellemstore virksomheder skal tilgodeses særligt.

I det forberedende arbejde har Undervisningsministeriet, Forskningsministeriet, Erhvervsministeriet og arbejdsmarkedets parter været inddraget.

Administrationen er i øjeblikket henlagt til Arbejdsmarkedsstyrelsen, men er i bemærkningerne til § 8 forudsat overdraget til Arbejdsmarkedets Center for Internationale Uddannelsesaktiviteter, der er nedsat af arbejdsmarkedets parter, Arbejdsministeriet og Undervisningsministeriet.

For så vidt angår **Mål 5b** er målgrupperne for Socialfonden som under mål 2 nyledige og evt. ansatte, der er truet af ledighed, og indsatsen koordineres med investeringstilskud fra Regionalfond og Landbrugsfond. Koordineringen forestås af Landbrugsministeriet.

Da områderne er spredt på mange små øer og mindre dele af flere amter, er der foruden overvågningsudvalg også nedsat en central styringskomite. De regionale myndigheder og parter inddrages dog i videst muligt omfang, således at der de facto er tale om egentlig regionalisering.

Fra Socialfonden ydes der ca. 14 mill. kr. årligt.

Fællesskabsinitiativerne er af ret ny dato, idet EU-Kommissionen pr. 1. januar 1995 iværksatte en række initiativer, der har det fælles overordnede formål at fremme knowhow overførsel generelt i EU og specielt til mål-1 områderne. Der skal derfor som hovedregel være tæt samarbejde mellem projekter i flere medlemslande, heraf mindst i et mål 1-område.

Socialfonden medvirker i 7 af initiativerne, hvor der dog i de 2 ikke er udskilt særlige beløb til de enkelte fonde. To af de 7, Employment og Adapt, er rene socialfondsanliggender, som Arbejdsministeriet er ansvarlig for, mens de øvrige 5 iværksættes som flerfundsinterventioner under andre ministeriers koordination.

Adapt er så tæt knyttet til mål 4, at den reelle forskel alene er det transnationale islæt. Danmark er tildelt 29,5 mill. ECU = ca. 225 mill. kr. for de fem år, et betragteligt beløb set i relation til, at der til mål 4 er afsat 38 mill. ECU.

Employment-initiativet har tre underpunkter, hvoraf to er gengangere fra sidste programperiode, nemlig NOW – nye muligheder for kvinder – der er forankret i Arbejdsmarkedsstyrelsen, og HORIZON, der vedrører handicappede og som administreres af Socialministeriet. Det tredje emne er YOUTHSTART, der som udgangspunkt sigter mod

unge under 20 år. Undervisningsministeriet er ressourceansvarlig. Danmark modtager i alt 11 mill. ECU = ca. 83 mill. kr. i programperioden.

Projektadministrationen af det meste af Adapt og Youthstart er henlagt til ACIU, mens Arbejdsministeriet fortsat er ansvarlig for koordinationen for Socialfondsindsatsen under mål 2, 3, 4, 5b og alle initiativer i Danmark, hvor Socialfonden er involveret.

2. Baggrunden for lovforslaget i dansk perspektiv.

Lovforslaget fremsættes i forlængelse af, at statsrevisorerne har bemærket, at behovet for lovgivning om bl.a. Socialfonden bør overvejes, ligesom Statsrevisorerne finder, at den gennemførte regionalisering er foregået uden tilstrækkelig klare administrative rammer, og at delegation af ansvar og kompetence hviler på et usikkert grundlag.

Arbejdsministeren nedsatte derfor i efteråret 1995 en lovforberevende arbejdsgruppe, der havde deltagelse af AC, FTF, LO, DA, FA, LH, Erhvervsministeriet, Socialministeriet, Undervisningsministeriet, ARF, KL, København- og Frederiksberg kommune.

På trods af de forskelligrettede ønsker omkring enkeltelementer i administrationen af Socialfonden, blev der opnået enighed om ikke for nærværende at ændre grundlæggende i den eksisterende opbygning af projektadministrationen. Lovforslaget indeholder derfor ikke i sig selv store ændringer i den gældende ordning, men arbejdsministeren er tillagt mulighed for at fastsætte nærmere regler om administrationen.

Samtidigt søger lovforslaget at indpasse administrationen af tilskud fra Den Europæiske Socialfond til, at der i loven om en aktiv arbejdsmarkedspolitik og loven om kommunal aktivisering er fastsat regler for, hvilke aktiviteter der kan tilbydes til målgrupper, der i stort omfang svarer til Socialfondens målgrupper.

Det er derfor hensigten med lovforslaget at skabe klare retningslinier for fordelingen af ansvar og kompetence mellem de administrative enheder, der udøver deres kompetence i relation til forbindelserne til EU-Kommissionen, og i relation til koordinationen mellem de involverede ministerområder i Danmark. Lovforslaget skal derfor ses i forlængelse de bestemmelser, der er fastlagt i de gældende Rådsforordninger, der regulerer Den Europæiske Socialfonds interventioner i de enkelte medlemsstater.

Lovforslaget indeholder i kapitel 1 en oversigt over Socialfondens og dermed den danske administrations opgaver. I kapitel 2 fastlægges den struktur, ansvars- og kompetencefordeling, der både i henhold til EU-reglerne og dansk lovgivning skal være gældende på området, herunder om etablering af Overvågningsudvalg og Projektgodkendelsesudvalg.

I kapitel 3 drejer sig om de registerforskrifter, det i henhold til EU-bestemmelserne er nødvendigt eller hensigtsmæssigt at have, mens kapitel 4 drejer sig om forseelser i forbindelse med ansøgninger om og anvendelse af midler fra Socialfonden. Endeligt er der i kapitel 5 fastlagt de nationale regler vedrørende kontrol, tilsyn, opfølgning, regnskaber og evaluering, der er nødvendige for at opfylde de krav, der følger af de ovennævnte forordninger og programmer.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Da loven blot fastlægger en hidtil ulovbestemt praksis på såvel det økonomiske som på det administrative plan, forventes den ikke at have selvstændige økonomiske eller administrative konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Da et af de grundlæggende elementer i Den Europæiske Union netop er den frie konkurrence, og da de forskellige fonde og støttemuligheder derfor har sit udgangspunkt i ikke at måtte virke konkurrenceforvridende, vil der på kort sigt ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser være.

På lidt længere sigt må det imidlertid antages, at en mere effektiv administration af socialfondsmidler vil blive et aktiv for erhvervene i form af bedre udannet og mere omstillingsparat arbejdskraft.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovens formål er at fastlægge administrationen af tilskud fra Socialfonden, således at der skabes klare regler for ansvars- og kompetanceforholdene mellem de forskellige niveauer.

Til § 2

I denne bestemmelse præsenteres Socialfondens formål og de mål, som den og de øvrige strukturfonde skal søge at nå. I og for sig er bestemmelsen ikke en retsregel, men det er skønnet hensigtsmæssigt at introducere de enkelte mål og fællesskabsinitiativer af hensyn til forståeligheden af resten af lovteksten.

Til § 3

Det slås her fast, at arbejdsministeren er den øverste administrative myndighed, og at det er arbejdsministeren, der er ansvarlig for styring, koordination, tilsyn og kontrol, og herunder kan give tilsagn

om og foretage udbetaling af tilskud fra Socialfonden.

Tilsagn, der har udgiftsvirkning for kommende finansår, gives under forbehold af, at de forventede beløb modtages fra EU-kommissionen, og at projektet i øvrigt opfylder tilsagnsforudsætningerne.

Stk. 2 giver mulighed for, at administrationen kan henlægges til andre ministerområder. I så fald overtager pågældende minister ansvaret for gennemførelsen, men arbejdsministeren bevarer koordinationsforpligtelsen overfor EU-kommissionen og andre ministre.

Til § 4 og 5

Arbejdsministeren er ansvarlig for, at de planer og programmer der udarbejdes i samarbejde med andre ministerier, arbejdsmarkedets parter og de kommunale organisationer, indsendes til Kommissionen. Arbejdsministeren er ligeledes ansvarlig for de derefter følgende forhandlinger om programmerne.

I strukturfondssammenhæng anvendes udtrykket partnerskab om det nærmere samarbejde mellem medlemsstat og Kommissionen for at understrege, at det omfatter de kompetente myndigheder og organer, som medlemsstaten i henhold til gældende regler og praksis har udpeget. Partnerskabet skal respektere den enkelte partners institutionelle, juridiske og finansielle beføjelser.

Arbejdsministeren afgiver på regeringens vegne den i § 4, stk. 2 nævnte indstilling af regeringsrepræsentanter til EU-Kommissionen, der foretager videre indstilling til ministerrådets afgørelser.

Til § 6

Der er tale om en ren bemyndigelsesbestemmelse, som dels giver mulighed for at udsende nærmere retningslinier for den administrative tilrettelæggelse af Socialfondens virksomhed i Danmark i bekendtgørelsesform, dels giver arbejdsministeren mulighed for at delegere sine beføjelser i henhold til loven til direktøren for Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Det bemærkes, at det er hensigten at udnytte bemyndigelsesbestemmelsen til at udstede bekendtgørelser om bl. a. regnskabsforhold.

Til § 7

I strukturfondsforordningerne er det fastsat, at EU-kommissionen og den danske stat i partnerskab skal sikre en effektiv overvågning af fondsstøttens anvendelse, dels ved hjælp af rapporter der udarbejdes efter procedurer der fastlægges ved fælles over-

enskomst, dels ved stikprøvekontrol og dertil nedsatte udvalg.

Overvågningsudvalgene nedsættes på grundlag af en aftale mellem Kommissionen og den enkelte medlemsstat. Overvågningsudvalgene tilpasser (indenfor de harmoniserede grænser nævnt i de generelle bestemmelser), støttebetingelserne samt tidsplaner for betalinger, herunder eventuelle overførsler. Ændringer meddeles Kommissionen og medlemsstaten og finder sted, når disse har bekræftet dem. Kommissionen og medlemsstaten vedtager øvrige ændringer efter udtalelse fra overvågningsudvalgene.

I de generelle bestemmelser vedrørende overvågningsudvalg, beskrives udvalgenes sammensætning og opgaver som følger:

Overvågningsudvalgene består af repræsentanter fra medlemsstaten, herunder repræsentanter fra regionale, lokale eller andre myndigheder udpeget af medlemsstaten, samt repræsentanter fra Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank.

Overvågningsudvalgene fastlægger selv sin forretningsorden, herunder bestemmelser om strukturen. Udvalgene træder sammen på initiativ af Kommissionen eller af medlemsstaten.

Udvalgene skal fører kontrol med gennemførelsen af enkeltprogrammeringsdokumenterne (programmer), og føre tilsyn med de interventioner, der er godkendt i forbindelse med de fællesskabsinitiativer, der gennemføres på det område, som er omfattet af det enkelte enkeltprogrammeringsdokument.

Overvågningsudvalgene udarbejder og godkender på det første møde de detaljerede bestemmelser for dets varetagelse af de opgaver, det er blevet pålagt, navnlig for så vidt angår overvågningen og de mellemliggende evalueringer af de enkelte programmer.

Udvalgene skal sikre en god afvikling af de interventioner, der gennemføres inden for rammerne af programmerne, således at de fastsatte mål nås. Udvalgene skal navnlig sikre:

- overholdelse af de fastsatte bestemmelser, herunder også bestemmelserne for, hvorvidt operationer og projekter er støtteberettigede,
- aktionernes og foranstaltningernes overensstemmelse med den fastsatte prioritering og de fastsatte mål,
- overholdelse af de andre fællesskabspolitikker.

Udvalgene fastsætter i sin forretningsorden de operationelle retningslinier for udvælgelse af projekter eller aktioner, idet denne skal ske i overensstemmelse med den prioritering og de udvælgelseskriterier, der er opstillet i programmerne.

Udvalgene varetager overvågning, tilrettelæggelse og undersøgelse af arbejdet i forbindelse med de

mellemliggende evalueringer af programmerne på grundlag af de finansielle fysiske indikatorer og de resultatindikatorer, der er defineret heri for prioriteterne, under prioriteterne og foranstaltningerne.

Udvalgene foreslår enhver foranstaltning, der nødvendig for, at gennemførelsen af programmerne kan fremskyndes i tilfælde af en forsinkelse, der viser sig ved overvågningen og de mellemliggende evalueringer.

Udvalgene udarbejder og drøfter eventuelle forslag til ændring af programmerne, i overensstemmelse med nærmere fastsatte bestemmelser og procedurer.

Udvalgene fremsætter forslag til anvendelse af de midler, der følger af den årlige indeksering af den oprindelige forfaldsplan for enkelt programmeringsdokumentet, gennem en styrkelse af nogle af de eksisterende foranstaltninger og/eller oprettelse af nye foranstaltninger under programmerne.

Udvalgene koordinerer informationsforanstaltningerne under programmerne.

Udvalgene fremsætter forslag om faglig bistand, der skal gennemføres inden for rammerne af den budgetramme, der er afsat til dette formål, og som vedtages af formanden efter samråd med Kommissionens repræsentant.

Udvalgene afgiver udtalelse om udkastene til de årlige gennemførelsesrapporter.

Særlig om mål 3 og mål 4

Arbejdsministeren nedsætter ét overvågningsudvalg for mål 3, med repræsentation fra Arbejdsministeriet, Arbejdsmarkedsstyrelsen, Socialministeriet, Undervisningsministeriet, LO, DA, FTF, AC, Lederne, FA, ARF, KL, Københavns- og Frederiksberg kommuner i fællesskab. Kommissionen udpeger tilige medlemmer af udvalget.

Endvidere udpeger arbejdsministeren tilforordnede fra Ligestillingsrådet, og fra de regionale Socialfundsadministrationer.

Arbejdsministeren nedsætter ét overvågningsudvalg for mål 4, med repræsentation fra Arbejdsministeriet, Arbejdsmarkedsstyrelsen, Undervisningsministeriet, Erhvervsministeriet, LO, DA, FTF, AC, Lederne, FA, ARF, KL, Københavns- og Frederiksberg kommuner i fællesskab. Kommissionen udpeger tilige medlemmer af udvalget.

Endvidere udpeger arbejdsministeren tilforordnede fra Ligestillingsrådet, og fra de regionale Socialfundsadministrationer.

Arbejdsministeren udpeger på samme måde suppleanter for hver af de organisationer og myndigheder, der er repræsenteret i hvert udvalg. Kommissionen udpeger én suppleant. Suppleanterne kan delta-

ge i udvalgenes møder. Endvidere udpeger arbejdsministeren en tilforordnet fra Arbejdsmarkedets Center for Internationale Uddannelsesaktiviteter.

Af forretningsordenen for henholdsvis mål 3 og mål 4 fremgår det, at overvågningsudvalgenes opgaver er fastlagt i Rådets forordning (EØF) nr 4253/88, ændret ved 2082/93 art. 25 og 26 og i de generelle bestemmelser for gennemførelse af programmerne. Er der yderligere opgaver for de danske overvågningsudvalg, beskrives disse i de enkelte programmer.

Særligt om Fællesskabsinitiativerne

Arbejdsministeren nedsætter ét Overvågningsudvalg for EU-programmerne Adapt og Employment, og udpeger dets formand. Desuden udpeger arbejdsministeren medlemmerne fra Arbejdsministeriet, Arbejdsmarkedsstyrelsen, Socialministeriet, Undervisningsministeriet, Erhvervsministeriet, LO, DA, FTF, AC, Lederne, FA, ARF, KL, Københavns- og Frederiksberg kommuner i fællesskab, Ligestillingsrådet, Dansk Ungdoms Fællesråd, De samvirkende Invalideorganisationer samt ét medlem repræsenterende de socialt udstødte. Kommissionen udpeger tillige medlemmer af udvalget.

Endvidere udpeger arbejdsministeren en tilforordnet fra Arbejdsmarkedets Center for Internationale Uddannelsesaktiviteter.

Arbejdsministeren udpeger på samme måde suppleanter for hver af de organisationer og myndigheder, der er repræsenteret i udvalget. Kommissionen udpeger én suppleant. Suppleanterne kan deltage i udvalgets møder.

Det fremgår af forretningsordenen for overvågningsudvalget for Fællesskabsinitiativerne, at overvågningsudvalget er nedsat i henhold til pkt. 19 (94/C 180/09) og pkt. 23 (94/C 180/10) i Kommissionens meddelelse til medlemsstaterne (c 180/1.juli 1994), samt i henhold til det operationelle program for initiativerne. Tilsvarende er udvalgets opgaver beskrevet i Kommissionens meddelelse pkt. 19 og pkt. 23 og præciseret i programmerne.

Til § 8

Mens der er tale om en ensartet opbygning for så vidt angår overvågningsudvalgene for de forskellige mål og fællesskabsinitiativer, er der tale om en langt større forskelligartethed for så vidt angår opbygningen af projektgodkendelsesudvalgene.

Særligt om mål 3 og mål 4

Til projektgodkendelsesudvalget for de centrale midler under mål 3 udpeger arbejdsministeren ud-

over formanden efter indstilling medlemmer fra de danske myndigheder og organisationer, der er berettiget til at være medlemmer af overvågningsudvalget.

Projektgodkendelsen for Mål 3 programmet henlægges til regionale Socialfondsudvalg. Der nedsættes et udvalg i hvert amt med følgende sammensætning: 2 repræsentanter fra amtskommunen og 3 repræsentanter fra kommunerne samt 2 repræsentanter fra lønmodtagersiden og 2 repræsentanter fra arbejdsgiversiden i det Regionale Arbejdsmarkedsråd. Regionschefen udpeger 1 repræsentant.

Københavns og Frederiksberg kommuner udgør en særskilt socialfondsregion. Den kommunale repræsentation består her af 5 kommunale repræsentanter.

Medlemmerne udpeges for en periode svarende til den, der gælder for EU-støtterammen, og Arbejdsministeriet orienteres om udvalgenes forretningsorden og sammensætning.

Det Regionale Socialfondsudvalg vælger selv sin formand og fastsætter selv sin forretningsorden. Udvalgets beslutninger er endelige, herunder om godkendelse af projekter.

Til projektgodkendelsesudvalget for Mål 4 udpeger arbejdsministeren, udover formanden, efter indstilling 1 medlem fra hver af de danske myndigheder og organisationer der er repræsenteret i overvågningsudvalget.

Arbejdsministeren udpeger på samme måde 1 suppleant for hver af de organisationer og myndigheder, der er repræsenteret i udvalget. Suppleanterne kan deltage i udvalgets møder.

Ved henlæggelse af projektadministrationen under mål 4 til ACIU, vil projektgodkendelsesudvalget udgøres af ACIU's bestyrelse samt repræsentanter for de øvrige medlemmer af overvågningsudvalget for mål 4.

Det skal i forbindelse med projektgodkendelsen under mål 4 sikres, at de regionale myndigheder hører om relevante regionale projekter, før der træffes endelig afgørelse om disses gennemførelse.

Der vil i bekendtgørelsesform blive fastsat en særlig procedure for den regionale høring efter følgende retningslinier:

Proceduren forudsætter, at projekter under Mål 4 administreres af ACIU, og den omfatter alle administrerede projekter. Ansøgninger skal sendes til ACIU's sekretariat, der står for nødvendig information og rådgivning. ACIU gennemgår ansøgningerne med henblik på at skille de ansøgninger fra, der skal sendes ud til regional høring. De generelle kriterier for udvælgelse af projekter til regional høring fastsættes af Arbejdsministeriet efter forhandling med

arbejdsmarkedets parter, de kommunale organisationer og andre interessenter.

Både de regionale Arbejdsmarkedsråd (RAR) og de regionale Socialfondsudvalg (RSU) høres, og ved høringen fremsendes ansøgningen i sin helhed. Ved svaret på høringen afgiver de regionale myndigheder om hvert enkelt projekt en vurdering af samspillet med lokale og regionale udviklingsstrategier, samt sammenhæng og relevans til regionens øvrige arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitik og andre strukturfondsaktiviteter.

Høringssvaret skal bestå af en anbefaling/ikke anbefaling med tilhørende begrundelse. Svaret kan indeholde en prioritering af flere ansøgninger, og svar fra henholdsvis RAR og RSU bør så vidt muligt koordineres.

På baggrund af landsdækkende og regionale vurderinger udvælger og godkender projektkodkendesudvalget projekter, der ligger inden for de generelle retningslinier som fastsat af overvågningsudvalget. De landsdækkende vurderinger skal indgå i grundlaget for udvælgelsen af projekter for at sikre samspillet med de nationale udviklingsstrategier samt sammenhæng til og relevans for den generelle arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitik.

De regionale vurderinger skal indgå for at sikre samspillet med lokale og regionale udviklingsstrategier samt sammenhæng med og relevans for regionens øvrige arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitik, herunder andre strukturfondsaktiviteter. Alle afgørelser – både godkendelser og afslag – skal begrundes over for ansøgerne. Den orientering om de endelige godkendelser, som skal tilgå RAR og RSU, skal indeholde en kort begrundelse for eventuelle afvigelser i forhold til de regionale vurderinger og eventuelle prioriteringer.

Behandlingen af ansøgninger bør, inkl. den regionale høring, ikke overstige 2 måneder regnet fra ansøgningsfristens udløb til afgørelsens afsendelse, med mindre EU-krav eller særlige omstændigheder, herunder indhentelse af nødvendige supplerende oplysninger, nødvendiggør en overskridelse af denne frist.

Særligt om Fællesskabsinitiativerne

Arbejdsministeren nedsætter projektkodkendesudvalg for henholdsvis Adapt, Employment-Now, Employment-Youthstart og Employment-Horizon, og udpeger udvalgenes formand. Desuden udpeger arbejdsministeren efter indstilling 1 medlem fra hver af de danske myndigheder og organisationer, der er repræsenteret i overvågningsudvalget.

Arbejdsministeren udpeger på samme måde 1 suppleant for hver af de organisationer og myndig-

heder, der er repræsenteret i udvalget. Suppleanterne kan deltage i Udvalgets møder.

Godkendelsesudvalget for Employment-Horizon henlægges under Socialministeriet, og socialministeren udpeger formand og medlemmer jf. § 3, stk. 2, for Employment-Now under Arbejdsmarkedsstyrelsen og for både Employment-Youthstart og Adapt-initiativet henlægges godkendelsesudvalget under ACIU.

Det er godkendelsesudvalgenes opgave at udvælge de projekter, der ønskes støttet. Herefter orienteres overvågningsudvalget for Employment og Adapt om hovedlinjerne for udvælgelsen. Eventuelle kommentarer tager godkendelsesudvalget til efterretning og tager endelig beslutning om hvilke projekter det vil støtte.

Projektkodkendesudvalget for Adapt og Employment-Youthstart udgøres i dag af ACIU's bestyrelse samt repræsentanter for de øvrige medlemmer af overvågningsudvalget.

Den regionale høringsforpligtelse, der er beskrevet ovenfor, gælder også for Fællesskabsinitiativerne.

Til § 9

Bestemmelsen fastslår arbejdsministerens kompetence til i samråd med de berørte ressortministre, at indstille medlemmer til udvalg under programmer, der henhører under andre ministerområder, men hvor også Socialfonden indgår. Bestemmelsen skal nærmere forstås på den måde, at arbejdsministeren skal holde samråd med de øvrige ressortministre, som er interessenter i en socialfondssammenhæng, hvorefter indstillingen afgives til den ressortminister, der udpeger medlemmer til de i § 9 omtalte udvalg.

Til § 10-11

Som udgangspunkt er det arbejdsministeren, der har ansvaret for den rene socialfondsindsats i Danmark, men i overensstemmelse med praksis i dag er det tanken, at administrationen skal ligge ude omkring, også efter lovens vedtagelse. Der er derfor indsat en delegationsbeføjelse i § 11, hvorefter administrationen af projekterne og det hermed forbundne ansvar kan lægges ud regionalt, eller til en selvejende institution med partsrepræsentation.

Den eller de personer, der til daglig administrer de enkelte projekter, har det egentlige ansvar for, at projekterne afvikles i overensstemmelse med de regler og forskrifter, der er fastsat i programmeringsdokumenterne fra EU, eller vil blive fastsat i den bekendtgørelse, der skal udstedes efter lovens vedtagelse.

Det vil sige, at projektadministrationen har ansvaret for en retmæssig afvikling af projekterne fra start til slut. Administrationen skal indhente forslag til projekter og ansøgninger om tilskud, den skal påse, at projekterne ligger inden for Socialfondens rammer og kan opnå tilskud, og skal indstille projekterne til henholdsvis godkendelse eller forkastelse i projektgodkendelsesudvalgene.

Administrationen er ansvarlig for, at kun projekter, der opfylder kravene til at kunne godkendes og modtage støtte, indstilles til godkendelse i projektgodkendelsesudvalget, ligesom administrationen har et ansvar for at sige fra, hvis projektgodkendelsesudvalget ønsker at godkende et projekt, som administrationen ikke mener opfylder betingelserne.

Under hele projektets forløb skal administrationen stå til rådighed med råd og vejledning for den daglige ledelse af projekterne, ligesom der skal føres tilsyn og kontrol med, at de bevilgede midler anvendes efter hensigten. Administrationen har pligt til at gribe ind, hvis et projekt er ved at løbe ind i vanskeligheder, eller hvis det forekommer, at der foregår uregelmæssigheder, herunder at de tildelte midler ikke anvendes på forskriftsmæssig måde.

Ved projektets afslutning skal administrationen sørge for, at der indhentes et regnskab, der opfylder kravene i regnskabsinstruksen, og at dette har korrekt revisionspåtegning. Desuden skal administrationen sørge for afrapportering om projektet og for evaluering.

Fra de nuværende projektadministratorer er der givet udtryk for usikkerhed overfor, hvor langt administrationens ansvar rækker i tilfælde af, at der konstateres alvorlige problemer og/eller uregelmæssigheder i forbindelse med et projekt. Der tænkes her på så alvorlige økonomiske vanskeligheder, at konkurs, betalingsstandsning eller lignende kan komme på tale, eller strafbare forhold, f. eks. svig eller bedrageri.

Såfremt projektadministrationen har overholdt sin tilsyns- og kontrolforpligtelse, vil den ikke kunne ifalde ansvar i de ovennævnte tilfælde, hvor der enten opstår manglende betalingsevne eller foreligger strafbart forhold.

Med hensyn til klageadgang er det skønnet hensigtsmæssigt at fastslå i selve lovteksten, at arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler for så vidt angår de tilfælde, hvor administrationen af projekter i henhold til § 11, stk. 1 er henlagt til centrale myndigheder. For de regionale myndigheder, og det vil sige De Regionale Socialfondsudvalg, som ligger under amterne, gælder de klageregler, der i øvrigt gælder i amtsligt regi. Det vil sige, at der ikke kan klages

til Arbejdsmarkedsstyrelsen eller til arbejdsministeren.

Såfremt administrationen af projekter lægges under en selvejende institution med repræsentation fra arbejdsmarkedets parter i ledelsen, er det skønnet mest hensigtsmæssigt at fastsætte, at der her er en klageadgang til Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Som det fremgår af lovtekstens § 11, stk. 3, er det hensigten at fastsætte nærmere regler om projektadministrationen i bekendtgørelsesform.

Til § 12

Der findes ikke i dag særlige regler om anvendelsen af EDB i forbindelse med administrationen af Socialfondens midler i Danmark (bortset fra de forskrifter, som naturligvis findes i registerlovgivningen). Det er derfor skønnet hensigtsmæssigt at indføre særlige bestemmelser om oprettelse og drift af registre på dette område, herunder om samkøring af registre.

Det er i øjeblikket vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at skaffe sig et overblik over, hvilke projekter der er igang i Socialfondsregi, hvadenten disse er styret centralt eller regionalt. Af hensyn til muligheden for at skaffe sig dette overblik og forbedre statistikken på området, er det nødvendigt med den foreslåede bestemmelse om samkøring af registre. Muligheden for samkøring vil kun blive taget i brug til tilsynsmæssige og administrative, herunder statistiske, formål.

De registre, der vil være tale om, vil være registre oprettet af Arbejdsmarkedsstyrelsen, af ACIU og af de regionale socialfondsadministrationer til brug for administrationen af midler fra Socialfonden.

Med hensyn til § 12, stk. 4 bemærkes, at denne bestemmelse tænkes anvendt til at pålægge både projektadministratorerne og de enkelte projektansvarlige at afgive oplysninger til brug for statistik, tilsyn osv.

Det bemærkes i øvrigt, at tilsvarende bestemmelser om oprettelse og drift af registre kendes andre steder i Arbejdsministeriets lovgivning, f. eks. i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Til § 13

Selv om der ikke tidligere har været lovgivet om Socialfondens virksomhed i Danmark, har det naturligvis ikke været sådan, at det ikke var muligt at sanktionere uheldige eller strafbare forhold, da straffeloven under alle omstændigheder har været gældende.

Det skønnes imidlertid hensigtsmæssigt nu at medtage bestemmelser om både mindre og mere al-

vorlige forseelser, lige som det kendes andre steder i Arbejdsministeriets lovgivning.

I § 13, stk. 1, er der tænkt på de mindre alvorlige, til dels uagtsomme forseelser, og det fastslås, at i de tilfælde skal de modtagne tilskud tilbagebetales.

I § 13, stk. 2, er der tænkt på de mere alvorlige forseelser, hvor politianmeldelse og straffesag kan komme på tale. Her skal med urette modtagne tilskud naturligvis også tilbagebetales, og der kan tillige træffes beslutning om, at den pågældende for en periode udelukkes fra at modtage tilskud til projekter fra Socialfonden. I mindre alvorlige tilfælde tænkes på en periode af 5 års varighed, mens der i mere alvorlige tilfælde kan blive tale om fuldstændig udelukkelse for fremtiden.

Til § 14

Ifølge EU-traktatens artikel 5 er Danmark forpligtet til at træffe alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, som følger af traktaten, eller af retsakter foretaget af EU's institutioner. Medlemslandene skal endvidere lette Den Europæiske Unions gennemførelse af dens opgaver og afholde sig fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe traktatens målsætning i fare.

Ved strukturfondsreformen i 1988 skete der en væsentlig reform på Socialfondsområdet. Indsatsen blev mere målrettet, der blev fokuseret kraftigt på de mest underudviklede områder indenfor EU, indsatsen skulle nu koordineres i højere grad mellem fondene. Og som noget meget afgørende blev administrationen omlagt i EU-Kommissionen fra en central godkendelse af alle enkeltansøgninger, på baggrund af fremsendte indstillinger fra de enkelte medlemslande, til en programadministration, hvorefter det er op til det enkelte medlemsland at gennemføre programmet, herunder at sikre en tilfredsstillende programadministration.

Situationen var således ny for såvel EU-Kommissionen som medlemslandene den 1.1.1990, da 1988-reformen iværksattes for Socialfondens vedkommende. Gennem årene op til reformen af 1988-reformen i 1993 og frem til nu, er administrationspraksis og kravene hertil blevet tilpasset og forfinet i takt med dels fællesskabets, dels medlemslandenes behov og ønsker. Samtidig er budget- og økonomistyringsredskaberne forbedret både i EU-Kommissionen og i Danmark. Det samme gælder analyseredskaberne.

Sideløbende hermed er der fremsat flere krav om klarhed, gennemsigtighed, koordination og samvirken mellem og af fondene. Kontrollen med midler-

nes rette anvendelse og effekten heraf er også blevet mere intens, ikke mindst som følge af Europaparlamentets stærkere markering af dets interesse for middelanvendelsen. Parallelt hermed har Revisionsretten i Luxembourg, Rigsrevisionen i Danmark samt EU-Kommissionens egne kontrolafdelinger tillagt samme bestræbelser en stærkt øget vægt. 1993-reformen tager i udstrakt grad højde herfor.

Forvaltningen af Socialfondsmidler i Danmark sker principielt efter samme generelle og overordnede regler som den nationale administrative indsats i øvrigt. EU-midlerne behandles således med samme omhu som danske penge.

Det særlige kendetegn ved Socialfondsadministrationen i forhold til den ordinære danske indsats er, at der administreres tilskud, som har deres grundlæggende »hjemmel« i forordninger, der gennemføres via programmer.

Disse forordningers indhold er blevet særligt tilpasset de enkelte landes ønsker og behov gennem en fælles aftale mellem EU-Kommissionen og det enkelte medlemsland i et program.

I Rammeforordningen (2081/93) Art. 4 er den generelle metode for gennemførelsen af målsætninger og opgaver beskrevet således:

»1. EF-indsatsen udformes som et supplement til de tilsvarende nationale aktioner (foranstaltninger) eller som et bidrag til disse. Den fastlægges ved et snævert samråd mellem Kommissionen, den pågældende medlemsstat og de kompetente myndigheder og organer, herunder, inden for rammerne af de bestemmelser, der følger af den enkelte medlemsstats institutionelle regler og gældende praksis, arbejdsmarkedets parter og økonomiske interesseorganisationer, som medlemsstaten har udpeget på nationalt, regionalt, lokalt eller andet plan, idet disse alle er partnere med et fælles mål. Dette samråd kaldes i det følgende »partnerskab«. Partnerskabet omfatter forberedelse, finansiering, samt forudgående vurdering, overvågning og efterfølgende evaluering af aktionerne.

Partnerskabet gennemføres på en sådan måde, at hver enkelt partners institutionelle, juridiske og finansielle beføjelser respekteres.«

Kravene fra EU-forordninger og retningslinier er i øvrigt som følger:

De relevante forordninger er for Socialfondens vedkommende Rammeforordningen, Samordningsforordningen og Socialfondsforordningen. I Samordningsforordningens artikel 19 præciseres videre, at den finansielle støtte fra strukturfondene er omfattet af de regler, der gælder for fondene i medfør af Finansforordningen.

Samordningsforordningen indeholder i kapitel VI »Finansielle bestemmelser« de generelle krav vedrørende fondenes finansielle administration, herunder om forpligtelser, betalinger, anvendelse af ECU, finansiell kontrol samt nedsættelse, suspension og oplysning af støtten. Om betalingerne præciseres det særligt, at de skal vedrøre faktisk påløbne udgifter, samt at de skal ske til de endelige støttemodtagere uden nogen form for fradrag eller tilbageholdelse, der kan nedsætte den finansielle støtte, de har krav på.

Vedrørende den finansielle kontrol er det, for at sikre et godt resultat af de aktioner, der gennemføres af offentlige eller private initiativtagere, pålagt medlemslandene at træffe de nødvendige foranstaltninger i forbindelse med iværksættelsen af aktionerne til:

- regelmæssigt at konstatere, om foranstaltningerne er gennemført korrekt,
- at forebygge og forfølge uregelmæssigheder,
- at få tilbagebetalt midler, der er gået tabt som følge af misbrug eller forsømmelighed. (Hvis ikke medlemsstaten og/eller den projektadministrerende myndighed og/eller initiativtageren eller projektet kan godtgøre, at de ikke er skyld i misbruget eller forsømmeligheden, er medlemsstaten subsidiært ansvarlig for tilbagebetalingen af de uberettiget udbetalte beløb.)

Ud over medlemslandenes egenkontrol, og uden at gribe ind i denne, kan tjenestemænd eller andre repræsentanter for Kommissionen, bl.a. ved stikprøvekontrol, på stedet kontrollere de aktioner, der finansieres af strukturfondene, samt forvaltnings- og kontrolsystemerne. Kommissionen underretter medlemsstaten herom forud for kontrollen. Embedsmænd eller andre repræsentanter for medlemsstaten kan deltage i kontrollen. Jf. herom i Samordningsforordningens artikel 23.2.

Hvis gennemførelsen af en aktion eller foranstaltning hverken synes at berettigg, at der ydes en del af eller hele den bevilgede finansielle støtte, foretages en nærmere undersøgelse heraf inden for rammerne af partnerskabet mellem EU-Kommissionen og medlemsstaten.

På baggrund af denne undersøgelse kan Kommissionen nedsætte eller suspendere støtten for aktionen eller den berørte foranstaltning, hvis undersøgelsen bekræfter en uregelmæssighed eller en betydelig ændring, der berører aktionens eller foranstaltningens art eller gennemførelsesvilkår, og som ikke har været forelagt Kommissionen til godkendelse.

Ethvert beløb, der inddrives som uretmæssigt udbetal skal tilbagebetales til Kommissionen. På ikke-tilbagebetalte beløb påløber der morarenter i overens-

stemmelse med Finansforordningens regler herom. Jf. herom i Samordningsforordningens artikel 24.

I Samordningsforordningens kapitel VII er de overordnede krav til overvågning samt vurdering og evaluering fastsat. EU-Kommission og medlemsstaten skal som led i partnerskabet sikre en effektiv overvågning af Socialfondsstøttens anvendelse. Denne overvågning sikres ved hjælp af rapporter, stikprøvekontrol samt dertil nedsatte udvalg. Der aftales til dette brug en række fysiske og finansielle indikatorer, som der løbende skal måles på. Og der nedsættes overvågningsudvalg for de forskellige programmer.

For de flerårige aktioner skal der efter hvert programårs udløb udarbejdes en situationsrapport, jf. Samordningsforordningens artikel 25.4. Efter afslutningen af en foranstaltning skal der senest 6 måneder efter afslutningen sendes en rapport til Kommissionen.

Overvågningsudvalgene tilpasser om nødvendigt, og uden at ændre størrelsen af den samlede ydede støtte, og under overholdelse af de fastsatte grænser for de enkelte mål, de oprindeligt fastsatte støttebetingelser, samt, under overholdelse af de budgetmæssige bevillinger og regler, tidsplanen for betalingerne, herunder eventuelle overførsler mellem EU-finansieringskilder og de ændringer i støttesatserne, som følger heraf.

Disse ændringer meddeles straks Kommissionen og arbejdsministeren. De finder anvendelse, når Kommissionen og arbejdsministeren har bekræftet dem; dette skal ske senest tyve arbejdsdage efter datoen for modtagelsen af meddelelsen. De øvrige ændringer vedtages af Kommissionen i samarbejde med arbejdsministeren efter udtalelse fra overvågningsudvalget. jf. Samordningsforordningens artikel 25.5.

Vedrørende evalueringer opereres der med en forudgående vurdering (ex-ante evaluering), en midtvejs- og løbende evaluering (on-going) samt en afsluttende evaluering (ex-post evaluering). Kommissionen har styrket denne indsats væsentligt, og har nu udfærdiget en omfattende overordnet vejledning for evalueringssindsatsen.

Den danske administration.

Som det fremgår af ovenstående er der flere steder fra og på forskellige niveauer stillet mange krav, som skal iagttages ved den nationale administration. For at øge gennemsigtigheden omkring opgaverne, og for at sikre klarhed omkring ansvarsplaceringen, har statsrevisorerne i de to beretninger om strukturfondene, beretning nr. 6/90 og 17/91, generelt fundet, at behovet for supplerende danske bestemmelser burde overvejes nøje. Konkret har statsrevisorerne foreslå-

et en administrationslov på Socialfundsområdet, for derved at få tilvejebragt et lovgrundlag for administrationen, kontrol, straf samt regnskab og revision, ligesom det er påpeget, at der bør udarbejdes fælles regnskabs- og revisionsbestemmelser for alle strukturfonde.

Med henblik på at imødekomme statsrevisorernes bemærkninger forventer Arbejdsministeriet at udsende en revideret udgave af regnskabsinstruksen fra 1992 sammen med - og tilpasset den fælles revisionsinstruks der er under udarbejdelse i det regnskabsråd der er nedsat mellem de strukturfondsansvarlige ministerier.

Den eksisterende regnskabsinstruks indeholder de væsentlige gældende retningslinier for forvaltningen af Socialfondsmidlerne, herunder krav i forbindelse med ansøgninger, forskudsudbetalinger og endelige betalingsanmodninger. Regnskabsinstruksen er generel for alle Socialfondsprogrammer i Danmark, og er rettet til alle der har med projekter, administration eller revision at gøre.

I tilknytning hertil er der blevet udarbejdet et standardiseret sæt ansøgnings-, forskuds- og saldo-betalingskemaer for alle programmer. Ligeledes er der blevet udarbejdet et informationsmateriale om Socialfonden generelt suppleret med overskuelig specialinformation om de enkelte mål og programmer.

Arbejdsministeren har hidtil haft ansvaret for den finansielle opfølgning mv. Arbejdsministeriets departement og Arbejdsmarkedsstyrelsen har i denne forbindelse haft det sædvanlige departementale/styrelsesmæssige ansvar i forbindelse med ministeriets budgetarbejde.

Mål 3-området er - i overensstemmelse med det gældende princip for arbejdsmarkeds- og erhvervsuddannelser i Danmark - blevet henlagt til regionale Socialfondsudvalg (RSU), som projektdokumentationsudvalg, og med sekretariater i amterne. Amterne som projektadministrerende myndighed er såvel indholdsmæssigt som økonomisk ansvarlig for gennemførelsen og kontrollen.

Der er i denne forbindelse blevet udsendt et modelnotat om tilrettelæggelsen af administrationen i de enkelte regioner, herunder om amternes ansvar for regionale planer, projektadministration samt om sammensætningen af (paritetisk) sammensatte regio-

nale Socialfondsudvalg (RSU) som projektdokumentationsudvalg.

I øvrigt har praksis været, at det er det pågældende ressortministerium (respektivt den offentlige myndighed, under hvis ansvarsområde der gennemføres projekter og foranstaltninger) der som led i sine opgaver i henhold til lovgivningen på området foretager tilsyn på stedet med det faktiske forløb. Den løbende orientering gennem rapporter om forløbet af enkeltkurser og enkeltprojekter mv. understøtter dette tilsyn og danner grundlag for regnskabs- og situationsrapporter, såvel som den endelige afrapportering.

Gennemføres projektet af private institutioner eller virksomheder med et begrænset offentligt tilskud, er det offentlige (staten, en kommune eller amtskommune) også forpligtet til at føre tilsyn med, at Socialfondens tilskudsbetingelser overholdes. Tilsynet kan her finde sted ved besøg på stedet og gennem regelmæssig rapportering om forløbet.

En af hensigterne med forslaget er at slå fast, at det almindelige legalitetsprincip - eller princippet om lovmæssig forvaltning - også gælder fuldt ud for socialfondsindsatsen. Disse krav, med tilhørende ansvarsforpligtelser, ønskes givet en gennemsigthed og klarhed, som modsvarer ønskerne fra projekterne, projektadministrationen, de nationale myndigheder, Rigsrevisionen og Kommissionens overvågnings- og kontrolafdelinger.

Det overordnede niveau vil herefter være reguleret via Strukturfondsforordningerne, Finansforordningen, finansministeriets budgetvejledning, den danske Socialfondslov samt programmerne vedtaget i partnerskabet.

I det omfang arbejdsministeren udnytter bemyndigelserne i Socialfondsloven, vil dette fremgå af bekendtgørelser, fx om delegation af ansvar på de forskellige programområder med en nærmere beskrivelse af de konkrete ansvars- og kompetenceforhold.

Til § 14, stk. 4 bemærkes særligt, at der har været eksempler på, at der i konkrete tilfælde har været et behov for helt eller delvist at kunne foretage udbetaling, selv om der endnu ikke er modtaget midler fra EU-kommissionen. § 14, stk. 4, sammenholdt med § 3, stk. 1 skaber mulighed for, i disse særlige tilfælde, at foretage den nødvendige udbetaling. Bestemmelsen er tænkt sjældent anvendt.